

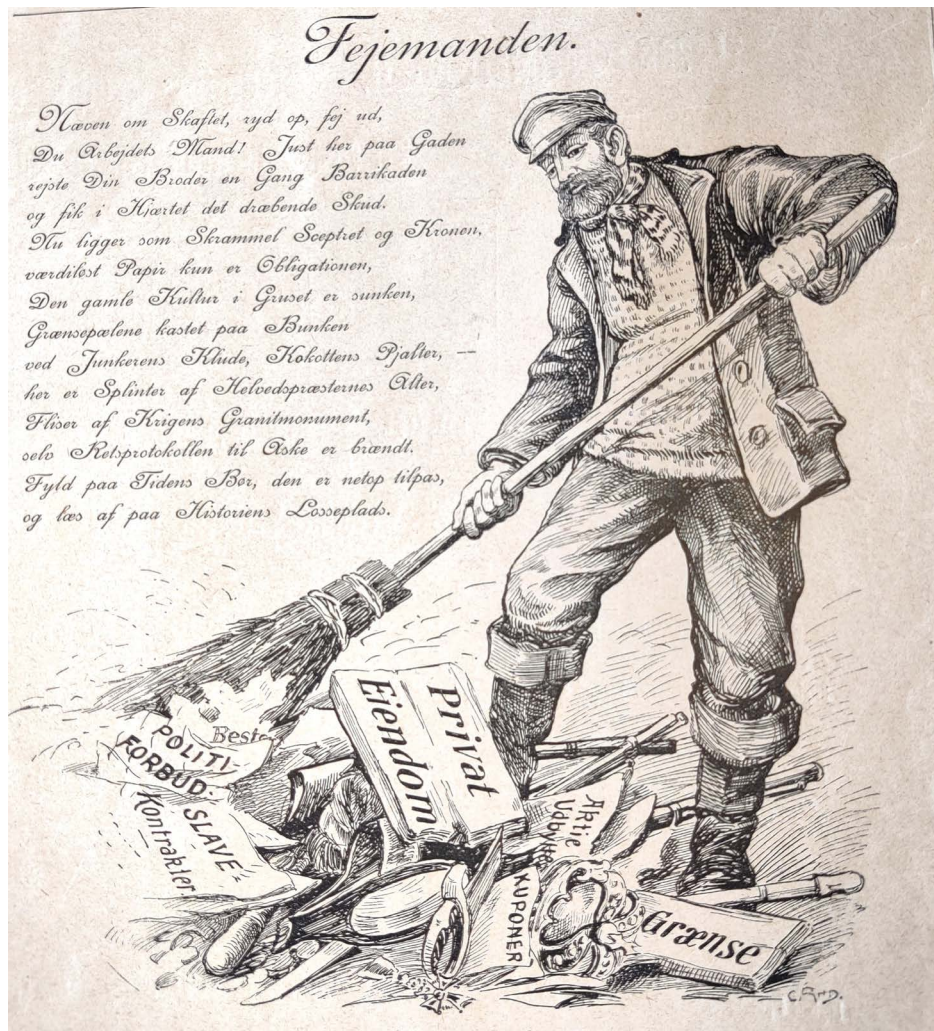
ASRA NYT

Arbejderhistorisk Samling Ringkøbing Amt

41. Årgang

nr. 2

2024

Læs om fejemanden på side 2. - Fundet i et gammelt blad fra 1911

SSN:0996-2939
ASRA NYT Udgivet af ASRA
Museumsgade 32, 7400 Herning

ASRA hjemmeside:
www.asra.dk

Formand:

Villy Sørensen
Boghvedevej 10
7490 Aulum
Tlf: 4053 3176
Mail: formand@asra.dk

Kasserer:

Inge Marie Jensen
Stabyvej 39, Staby 6990 Ulfborg
Tlf: 2383 4577
Mail: Kasserer@asra.dk

Redaktion:

Arkivgruppen
Leo Skaaning
Mail: blad@asra.dk

Arkivmedarbejdere:

Villy Sørensen
Jørgen Aarestrup-Nielsen
Jørgen Markmøller
Jørn Jensen
Niels Hedegård
Frank Madsen
Marianne Christensen
Leo Skaaning
Karsten Byrgesen
Jens Erik Sørensen

Bladet er trykt med hjælp fra
Metal Herning
Deadline for næste nummer
1.september 2024

Indhold

side 2 Kolofon
side 3 Formanden har ordet
side 4 Ref. fra generalforsamlingen
side 9 O.V.Høft igen igen!
side 10 Arbejderhistorieprisen 2024
side 11 Hvad er en arbejder?
side 12 Nyt fra Arbejdermuseet
side 13 Staunings sommerhus
side 15 Socialdemokratens start
side 16 La Cabana konflikt
side 18 Arbejderstævne i Randers
side 20 Adresseliste på bestyrelsen

Teksten til tegningen på forsiden.:

Fejemanden

Næven om skaftet, ryd op, ryd ud.
Du arbejdsmand! just her på gaden
rejste din broder engang barrikaden,
og fik i hjertet det dræbende skud.
Nu ligger som skrammel scepter og
kronen, værdiløst papir kun er obliga-
tionen.

Den gamle kultur i grus er sunken,
grænsepæle smidt på bunken.
Ved junkerens klud og kokettens pjal-
ter, her er splinter af helvedespræstens
alter. Fliser af krigens granit monu-
ment. Selv retsprotokollen til aske er
brændt. Fyld på tidens bør, den er
netop tilpas, og læs af på historiens
losseplads

Formanden har ordet:

Hvad skriver man om på sådan en grå dag sidst i april måned? Ja vi håber jo alle på, at solen vil skinne nogle flere timer, gøre hverdagen lidt rarere at være i for os alle.

Men vender man blikket lidt ud i verden, så er det jo nogle forfærdelige billeder, der bliver vist.

Krigen i Ukraine har nu stået på i alt for lang tid, ja skulle aldrig være påbegyndt. I krige er der kun tabere, og det er jo fuldstændig tåbeligt, at så mange soldater skal lade livet for en sag som de næppe selv har været med til at beslutte. Der er også store tab af civile, såvel børn som voksne, og det til ingen verdens nytte. Hele byer er udbombet, beboerne har været nødt til at flygte fra hus og hjem, og hvor skal de flygte hen? Ja man tør jo næsten ikke nævne krigen mellem Israel og Hamas, her bliver alt smadret på Vestbredden og i tusindvis dræbt eller sendt på flugt, hvad skal det gøre godt for?

Til trods for vejret, så har vi det jo meget godt i lille Danmark. Var i lørdags til vores barnebarns konfirmation, sådan en rigtig god dag, med start i kirken og efterfølgende fest med alt, hvad der hører med. For nogle

fortsatte festen også om søndagen med minigolf og golfrunde for konfirmanden, dennes far og undertegnede ”FARFAR”, og her var det solskin hele dagen.

På arkivet i ASRA er de fleste ting som det ”plejer”, vi er alle lidt spændt på, hvad Karsten kan frembringe omkring La Cabana konflikten tilbage i begyndelsen af firserne. Der vil gå en rum tid, før vi kan se resultatet.

Der arkiveres på livet løs. Vi er også i gang med at flytte om på vores arkivkasser, så vi kan få mere plads til de nye kasser. Der er blevet ryddet op og sat i orden på Høloftet.

”Spor i lyngen” blev afviklet den 6. april, hvor alle foreninger i Historiens Hus var aktive på hver deres felt.

Der blev afviklet tre gode foredrag, og rigtig mange havde lagt vejen forbi Historiens Hus denne dag.

Generalforsamlingen er vel overstået.

Der blev sagt tak for indsatsen som revisor i mange år, til Erik Christensen ”Jegge”, og velkommen til Grete Rask som ny revisor. Der blev også lidt debat om udsendelse af vores blad ASRA NYT, portoen har jo taget et voldsomt prishop, fra omkring kr.12,00 til nu kr. 25,00. Dette emne har efterfølgende været drøftet i bestyrelsen, og vi vil prøve fortsat at udsende bladet pr. post, og hvis der er nogle medlemmer, der ønsker bladet tilsendt elektronisk, vil det også være en mulighed, så sparer vi jo porto til disse. Dette vil blive beskrevet i næste blad.

Herfra ønskes en rigtig god sommer.

Villy Sørensen

Referat fra ASRA Generalforsamling

onsdag den 13. marts 2024 i Historiens Hus, Herning.

1. Velkomst ved formanden

Formand Villy Sørensen havde budt velkommen kl. 19.00, hvor aftenen startede med, at Leo Skaaning og Jørn Jensen fortalte om O.V. Høfts liv og store engagement i Arbejderbevægelsen i Ringkøbing Amt. Efter det spændende oplæg og hygge over kaffen startede selve generalforsamlingen kl. 20.30, hvor formanden igen bød velkommen til de ca. 30 deltagere

2. Vedtagelse af Forretningsordenen.

Forretningsordenen blev godkendt.

3. Valg af Dirigent

Niels Hedegård blev valgt. Han konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

4. Valg af stemmetællere

Generalforsamlingen godkendte, efter forslag fra dirigenten, at der kun blev valgt stemmetællere, hvis der viste sig behov for det.

5. Bestyrelsens beretning

Nedenstående beretning blev aflagt af formand Villy Sørensen:

Ja tak for ordet, jeg skal forsøge at redegøre for det skete i 2023.

De første tre måned blev brugt på at forberede vores 40-års fødsels-

dag.

Det første, var en aftale om at fejre dagen, næste step at bestemme dato.

Hvad skulle der så ske en sådan festdag, der kom rigtig mange forslag, ja jeg tror, at hvis vi skulle havde berørt alle forslagene, så skulle vi jo havde brugt flere dage til at festligholde fødselsdagen.

Det var den nemme del af opgaven, nu skulle der lægges planer og aftales, hvem gør hvad.

Her vil jeg godt rose bestyrelsen og de frivillige på arkivet, for uden deres indsats var der ikke blevet nogen fødselsdagsfest.

Datoen blev som bekendt den 15. april 2023, vores rigtige stiftelsesdato er den 9. april 1983.

Der blev nedsat en lille gruppe bestående af Jørn Jensen, Leo Skaaning og undertegnede, opgaven var at udarbejder et fødselsdagsskrift. I den sammenhæng er jubilæumsskriftet fra ASRA's 25- års jubilæum, benyttet omkring stiftelse og de første 25 år. Enkelte historier er taget ud, og så er der tilføjet historien frem til i dag, nyt forord, historie om de afgående formænd, de sidste 15 år og bud på fremtiden af Søren Bak Jensen Direktør for

Arbejdermuseet. Arkiv leder Jørgen Aarstrup har skrevet en fortælling om livets gang i ASRA 's arkiv, Fødselsdagsskriftet ligger fremme og kan købes for 25,00 kroner.

Alle var enig om, at der skulle frembringes en udstilling her i salen og også i glasgangen.

Her var det personer, der på skift fik ideer, og det blev stykket sammen til den fine udstilling, som vi alle blev vidne til den 15. april 2023. Hele opstillingen blev foretaget torsdag og fredag op til festdagen. Rigtig mange tak til alle, der var med.

Programmet for dagen blev lagt fast, formanden åbne festen, Direktør for Arbejdermuseet Søren Bak-Jensen holdt en fin tale. Han roste os for det store frivillige arbejde, der er blevet lagt i ASRA .

Så var det tid for en politisk taler, her var opgaven ikke så let, allerede i 2022 havde jeg tilskrevet Kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen.

Her kom der så et folketingsvalg i vejen, vi afventede valg af ny kulturminister, som bekendt blev det Jacob Engel-Schmidt, der blev ikke sendt en invitation til Jacob.

Invitationen blev sendt til Borgmester H C Østerby, Holstebro kommune, lederen på Laugesens Have Søren Elbæk, folketingsmedlemmerne Annette Lind og Mogens Jensen. Alle var optaget til anden side.

Ja, hvad skulle vi nu? Valget faldt på: Henrik Dam Kristensen tidligere mangeårigt folketingsmedlem for Socialdemokratiet, og de sidste år

bestred han et af landets fornemste job, som formand for folketinget. Svaret kom retur fra Henrik ca. 10 minutter efter, at jeg havde fremsendt invitationen.

Henrik Dam Kristensen er en rigtig god taler, og det fraveg han ej heller ved denne lejlighed, en hel fantastisk tale.

Herefter var ordet frit. Tidligere formand, og en af de personer vi i dag kan takke for, at ASRA blev stiftet tilbage i 1983, Bodil Fjendbo, tog ordet. Hun takkede for den indsats, der bliver lagt i ASRA og ønskede os alle det bedste i det fortsatte arbejde omkring at indsamle arbejderhistorierne til glæde for eftertiden.

Nu var tiden til at alle de mange gæster kunne bevæge sig rundt i hele Historiens Hus, snakken gik over alt forventning og det var tid til fedtemadder i kælderens, de gik som varmt brød”.

Helt igennem en rigtig god dag, masser af gaver og rigtig mange gæster fra nær og fjern.

Tak til alle der var med til at festliggøre dage.

På arkivet sker der også ting og sager, ASRA har 2023 modtaget en del nye arkivalier.

En del kasser blev indleveret af Marianne Christensen. Kasserne er fra FOA, det er jo således, at FOA Herning og FOA Holstebro er fusioneret, så der har været gang i oprydningen i de gamle gemmer.

Marianne valgte at gå på pension i forbindelse med FOA- fusionen, og

har meldt sig som frivillig på arkivet, tusinde tak for dit tilsagn. ASRA har i samme periode sagt velkommen til Frank Madsen, som også er frivillig i arkivet, Tak for dit tilsagn.

Begge er godt i gang med at lære arkivsystemerne at kende, god arbejdslyst til jer.

Vores blad ASRA NYT er igen i år udgivet 4 gange i løbet af året, her er den helt store arbejdskraft Leo, et rigtig stort stykke arbejde du lægger i vores blad, tusinde tak herfor.

Bladet er blevet trykt hos fagforeningen Dansk Metal Herning, vel og mærke gratis, tak til Metal herfor.

Vi har også haft sponsorer til udsendelse af bladet, HK MidtVest, FOA Herning og FOA Holstebro, som fremover er en enhed, 3F Midtjylland og Holstebro afd. Stort tak for disse tilsagn.

Sponsoraftalen udløber her til efteråret. Men vi vil forsøge med en ny runde, måske med et par nye sponsorer.

Vi skal også færdiggøre en diskussion i bestyrelsen om at give vores medlemmer adgang til at modtage bladet elektronisk pr. e-mail.

Dette for at nedbringe omkostningerne da alle jo ved, at der er sket stor stigning på portoen, som blev 25,- kroner fra 1. januar 2024 - før var det omkring kr. 12,-

Der blev afholdt arrangement omkring 4. maj Befrielsen, Slægtshistorisk forening stod for gennemførelsen. Det er besluttet, at 4. maj 2024 ikke gennemføres, da der er tale om en lør-

dag, ja og næste år er det jo en søndag. Den 20. september havde vi besøg af TV Vestjylland, de havde en økonomisk bevilling fra Slots- og Kulturstyrelsen. De ville gerne komme på besøg, lave et par små film om ASRA og det arbejder vi begår os med. Morten Krarup Nielsen og journalist Poul Bülow, var meget interesseret i vores historie og de ting vi har på høloftet. Det blev til en film på 25 minutter. Gå ind og se den. TV Vestjylland.dk. Gå til søgefeltet, skriv Arbejder historisk samling.

Den 4. oktober var der aftalt fællesmøde mellem LAASK, (Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune) Arbejdermuseet i København og ASRA, mødet blev afholdt i Sønderborg.

LAASK har fået nye lokaler i den gamle Kaserne i Sønderborg, rigtige fine lokaler, med god plads.

Fra ASRA var vi 5 personer, der tog turen til Sønderborg og LAASK var mødt med deres frivillige og med formand Frode Sørensen. Fra Arbejdermuseet mødte Jesper Jørgensen og en arkivmedarbejder.

Der var en dagsorden, og vi kom langt omkring det at drive et arkiv. Der var også bud på fremtiden.

Der blev aftalt, der fremover skal afholdes et møde årligt, ASRA er vært i 2024.

Det blev også aftalt, at der skulle udarbejdes en samarbejdsaftale mellem de tre foreninger.

Arbejdermuseet udarbejdede et forslag, som blev fremsendt og under-

skrevet. Nu er det på skrift, hvordan vi skal forholde os til hinanden.

Lørdag den 11. november var der fælles Jule/nissevækning i Historiens Hus. En fin dag med mange besøgende i huset.

Leo og undertegnede deltog den dag i den første Midtjysk Arbejderhistoriefestival i Silkeborg.

SAFH (Selskabet for Arbejder Historie) har gennem flere år lavet en arbejderhistoriefestival i København sammen med Arbejdermuseet.

I Silkeborg var det SAFH, FH, Faglige Seniorer og ASRA, der stod for arrangement, som blev afviklet hos 3F Silkeborg og FOA Silkeborg.

Formiddagen gik med oplæg og diskussion om Klima og Grønne job. Om eftermiddagen var der 9 forskellige foredrag i tre spor. ASRA havde et af disse foredrag Vestjyllands Arbejderaktivator, jeg fortalte kort om ASRA og efterfølgende fortalte Leo om O. W. Høft. Dagen blev afsluttet med en times underholdning af Havneband fra Aarhus. En fin dag med mange gode emner.

Tidspres!!! I 2024 bliver Midtjysk Arbejderhistoriefestival afviklet i Randers den 1.juni, vi håber der er et færdig program klar, så vi kan få det udsendt sammen med vores næste blad.

Sluttelig vil jeg sige tak til vore sponsorer omkring bladet, tak til bestyrelsen for mange gode diskussioner.

De frivillige på arkivet skal også have mange tak for indsatsen, en gang imel-

lem går der måske lidt for meget snak i den, det skal der også være plads til.

Tak for ordet

Villy

Beretningen gav anledning til god debat om elektronisk udsendelse af bladet. Villy Grøn var ked af et elektronisk blad, også ud fra et historisk synspunkt. Modsat mente Allan Bugge, at det var dejligt at få bladet elektronisk, så man kunne finde tilbage til tidligere blade og artikler. Niels Hedegård mente, at med en pris på 25,- kr. pr bladudsendelse, var det værd at arbejde videre med at undersøge, hvem der ønskede at modtage bladet elektronisk fremfor pr. post. Det blev oplyst, at bladene bliver lagt ud på ASRA's hjemmeside. Formanden konkluderede, at bestyrelsen vil tage en drøftelse af temaet, hvor de nævnte synspunkter vil indgå. Jegge gav udtryk for, at det var ærgerligt, hvis 4. maj arrangementet ikke bliver gennemført mere. Han nævnte, at 4. maj 2025 vil være vigtig at markere, da det er 80 års dagen for befrielsen. Han foreslog, at Herning kommune kunne kontaktes for støtte. Allan Bugge tilbød, at formidle kontakt til tidligere politimester Poul Møller, i forhold til oplysninger/gode historier til ASRA's projekt om La Cabana konflikten, som den nye arkivmedarbejder skal skrive om. Beretningen blev enstemmigt godkendt

6.Fremlæggelse af årets reviderede regnskab

Kasserer Inge M. Jensen fremlagde regnskabet for 2023. Der var et overskud på 713,70 kr.

Der var aktiver for 178.061,10 kr.

Der blev spurgt ind til, om foreningen havde forholdt sig til gebyrstigninger i 2024. Formanden svarede, at han havde kendskab til, at der ville komme stigninger, men det var ikke drøftet i bestyrelsen.

Regnskabet blev enstemmigt godkendt

7.Fremlæggelse af budget 2024

Budgettet blev taget til efterretning

8.Fastsættelse af kontingent

Der blev lagt op til af fastholde kontingentet uændret. Knud Egon Poulsen mente, at ASRA var nødt til at lade kontingentet stige. Han spurgte også ind til, hvad foreningen gør for at få flere medlemmer. Det fik andre medlemmer til at komme med gode ideer til, hvordan der kunne reklameres for ASRA. F.eks. ved at få materiale på biblioteket. Samt i kommunens velkomstpakke til nye borgere.

Kontingentet blev fastholdt på samme niveau i 2025

9.Indkomne forslag.

Der var ikke indkommet nogen

10.Valg af kasserer for 2 år.

På valg Inge M Jensen. Hun blev genvalgt

2 bestyrelsesmedlemmer for 2 år:

Annett Gejl genvalgt

Marianne Højlund Christensen Genvalgt

2 bestyrelsessuppleanter for 1 år:

Kaj Cramer var ikke tilstede. I stedet blev Claus Gade Steffensen valgt
Elin Kragelund genvalgt.

1 revisor for 2 år.

Erik Christensen modtager ikke genvalg. I stedet blev valgt Grethe Rask.

1 revisorsuppleant for 1 år

Hans Hagerup blev valgt.

11.Eventuelt.

Jegge fik ordet. Han sagde, at det var tid at sige farvel efter mange gode år som revisor i ASRA. Han rettede en speciel tak til Villy Grøn for de mange års samarbejde om opgaven. De havde gennem årene mødt mange kasserer og for det meste havde det været godt. Sluttelig takkede han generalforsamlingen for opgaven, han havde fået lov at udføre i mange år.

Derefter takkede Villy Grøn Jegge for samarbejdet. Formand Villy Sørensen gav Jegge en øl gave som en stor tak fra ASRA for de mange års virke.

Jørgen Markmøller reklamerede for ”Spor i Lyngen” den 6. april 2024, hvor der er åben Hus hos alle foreninger i Historiens Hus.

Endelig blev det nævnt, at man skulle kigge på ASRA-udstillingen i montren

i glasgangen, da den markerede 100 året for den første socialdemokratiske regering.

Generalforsamlingen sluttede kl. 21.25

Referat ved Marianne Højlund Christensen.

Villy Sørensen, formand
Niels Hedegård, dirigent

Høft igen – igen.

I 2006 udgav ASRA et skrift om O.V. Høft fra Lemvig ”En pioner i Arbejderbevægelsen”.

Siden er vi ved flere lejligheder vendt tilbage til Høft, fordi der er så mange gode historier i tilknytning til ham.

Ved årets generalforsamling i ASRA havde Leo Skaaning og undertegnede fornøjelsen af at grave nogle af de gode historier frem igen og der var også pænt fremmøde for at høre på. Blandt de fremmødte var, til vores store overraskelse, 2 efterkommere af Høft nemlig Kirsten og Torkil Høft.

De er børnebørn af O.V.Høft og deres mor er Ragna Høft, O.V.Høfts datter. Begge er boende i Københavns området så vi var noget overrasket og meget beæret over at de havde taget den lange tur til Herning.

Da vi i 2006 udgav skriftet lavede vi også en udstilling på biblioteket i Lemvig og ved den lejlighed havde vi fornøjelsen af at hilse på flere af Høfts efterkommere og også Kirsten og Torkil.

Efterfølgende har jeg haft sporadisk kontakt til Kirsten og efter udstillingen i Lemvig i 2006 henvendte Torkil sig og tilbød at ville finansiere oprettelse af en hjemmeside til ASRA. Et tilbud som vi med stor glæde tog imod.

Endnu engang tak til Kirsten og Torkil fordi I tog den lange tur.

Det var dejligt at møde jer, men jeg må indrømme at det var lidt specielt at stå og fortælle om en person når der sidder 2 sandhedsvidner nogle få meter fra en.

Man bliver ikke mere afslappet.

Jørn Jensen

Plakat tegnet af O.V.Høft

O.V.Høft byder velkommen til et arbejderstævne i Holstebro i 1924

Arbejderhistorieprisen 2024

Selskabet for Arbejderhistorie (SFAH), Arbejdermuseet og Arbejdermuseets Venner uddeler årligt Arbejderhistorieprisen.

Den er på 30.000 kr. For at deltage skal afhandlingen være indsendt til: jjo@arbejdermuseet.dk inden 1. juni 2024.

Prisens formål er blandt studerende ved universiteterne og andre højere læreanstalter at inspirere til og fremme studiet af arbejderne og arbejderbevægelsens historie og kultur.

Prisen tildeles den student, som har skrevet den bedste hovedfagsopgave, speciale- eller ph.d.-afhandling om et tema inden for dansk eller international arbejderhistorie. Indleverede opgaver skal være afleveret inden for de seneste to år. Også opgaver, hvor hovedvægten er lagt på det formidlingsmæssige, kan komme i betragtning.

Bedømmelsesudvalget kan efter nærmere vurdering af de indkomne bidrag beslutte at dele beløbet på to eller flere prismodtagere, eller slet ikke at uddele prisen, ligesom det kan vælge at nominere flere inden prisoverrækelsen.

Prismodtageren er forpligtet til at skrive et bidrag til SFAH's tidsskrift Arbejderhistorie inden for det prisbelønnede bidrags emne.

Prisen uddeles af et uafhængigt bedømmelsesudvalg, nedsat af Arbejdermuseet, Arbejdermuseets Venner og SFAH.

Når vi har sat denne meddelelse ind, er det fordi du som får ASRA NYT, måske har et barn eller barnebarn der kunne være med i konkurrencen om at få 30.000,- kr. til at komme videre med studierne på universitetet eller højere læreanstalter.

Det har aldrig været nogen hemmelighed, at arbejderbørn ikke har helt så let ved at have økonomi til at studere, så dette kunne være et kærkomment tilskud for en af arbejderklassens børn.

Prismodtager 2023

Ph.d.-afhandling – Lunds Universitet, Sverige

Navn: Kristoffer Edelgaard Christensen

Titel: *“Governing Black and White. A History of Governmentality in Denmark and the Danish West Indies, 1770-1900”*

Prismodtager 2022

Ph.d.-afhandling – Universitetet i Agder, Norge

Navn: Charlie Krautwald

Titel: *”Kampen om gaderne. Gadepolitik og rumlige krav i 1930'ernes politiske kultur”*

Arbejder?

Hvad er en arbejder

Betegnelsen arbejder er traditionelt knyttet til personer, der udfører manuelt, ikke-faglært arbejde, som er karakteriseret ved at være rutinepræget og fysisk hårdt. Med et arbejdsmarked, der kræver stadig mere specialiserede kvalifikationer, bruges betegnelsen ikke så meget mere, men den indgår i sammensatte ord som lønarbejder, hvor der direkte eller indirekte modstilles til selvstændige; eller lønarbejderlivsform i livsformsanalysen, hvorved der hentydes til den værdi, arbejdet tillægges i forhold til fritid: man arbejder i denne livsform for at skaffe midler til at holde fri. Endelig kan det stadig indgå i ordet arbejderklassen. Her er der politiske-ideologiske referencer mht. arbejdernes modsatrettede interesser i forhold til mere privilegerede grupper i samfundet.

Oskar Hansen - arbejdernes digter har skrevet mange gode sange og digte om arbejderne. men også små hip til lederne:

Oskar Hansen

*Selv om jeg ikke jer kender
skal jeg føle, I er mine venner*

*I må ikke stå fremmede, fjerne,
som noget med sol og stjerne.*

*I skal samle ideernes sfære
med det daglige og det nære.*

*Og kommer I de højeste steder,
så tag det som sorg eller glæder....*

*....men kom også der hvor man plejer
at drikke en jævn og en stille bajer.*

Nyt fra Arbejdermuseet

ASRA vil i de kommende numre have en side med nyheder fra Arbejdermuseet

Vi har fået lov til at plukke lidt i bladet
- **Arbejdermuseets Venner nr. 1 i 2024.**

Thorvald Stauning havde fra 1917 og til sin død i 1942 sommerhus i Strøby Egede syd for Køge. Huset har senere bl.a. tilhørt tidligere statsminister H.C.Hansen og er nu ejet af dennes barnebarn. I forbindelse med at huset skal moderniseres har Arbejdermuseet fået mulighed for at modtage en del af møblementet bl.a. en slagbænk, en skænk, et bornholmerur og meget mere f.eks. forskelligt kobbertøj. Møblerne bliver nu opbevaret på museets magasin, efter at de har været sendt til frysning, da en del af møblementet var angrebet af borebiller. Vi kan så håbe på at der senere bliver en mulighed for at de kan indgå i en udstilling på museet.

udateret billede af Staunings stue i sommerhuset

I bladet er der også en anmeldelse af en ny bog

”Pio - Flugten til Amerika”.

Bogen er skrevet af Anders Bo Rasmussen og bliver anmeldt af arkivar Jesper Jørgensen. Jesper skriver:

”Bogen er særdeles velresearchet og velskrevet historie om et usædvanligt spændende liv.”

Undertegnede er ved at læse bogen og den er rigtig interessant og omtaler bl.a. ”slaget på fælleden” i maj 1872. Den giver også et billede af de kummerlige boligforhold som arbejderne levede under samt deres arbejde for at få nedsat arbejdstiden som var på omkring 11 timer (13 timer, når man talte de selvbetalte pauser med). Det er forhold som vi i dag har svært ved at forestille os.

Jeg glæder mig til at læse resten af bogen.

Jørn Jensen

MØBLER FRA THORVALD STAUNINGS SOMMERHUS

AF SAMLINGSINSPEKTØR THOMAS MELDGAARD

I Strøby Egede syd for Køge havde Thorvald Stauning sit sommerhus fra 1917. Siden Staunings død i 1942 er huset gået i arv fra socialdemokratiet over direktøren for Dansk Folkeferie til statsminister H.C. Hansen. Et barnebarn af H.C. Hansen henvendte sig i foråret til Arbejdermuseet. Sommerhuset skulle moderniseres, så det var nu, hvis der var noget, der skulle bevares for eftertiden. Derfor har Arbejdermuseet nu indsamlet et møblement fra Staunings sommerhus.

Sommerhuset ligger ved bredden af Tryggevælde Å. Her søgte Thorvald Stauning hen for at slappe af fra sit store arbejde som politiker og statsminister. Her kunne han male og tømre, sejle på åen og dyrke samværet med familie og venner.

I Arbejdermuseets samling har vi allerede hans malepittede kittel, et skrivebord og talrige fotografier, der vidner om det fritidsliv, Stauning førte i sit elskede sommerhus.

Blandt fotografierne fra livet i sommerhuset er der en del, der viser indretningen af en af stuerne. Hvor meget var mon stadig intakt?

Til vores store begejstring viste det sig, af stuen ud mod haven næsten var i original stand.

Gennem årene var der nok blevet byttet rundt på kobbertøjet på væggene, og væggene havde fået nye farver, men der var ingen tvivl om, at Stauning havde siddet her med familie og venner. Her havde han spist,

drukket og sunget, nydt sommeren og udsigten ud over Tryggevælde Å. Møblementet består af et bord med en slagbænk og stole omkring, en skænk, et bornholmerur og et hjørneskab. Det originale bord fandt vi godt nok ude i værkstedet, hvor det havde været brugt som arbejdsbord.

I skænken var der en del service. Suppeterinen, kanden og barseslepotten i storblomstret fajance kunne genkendes på fotografierne fra Staunings tid. Vi var ikke i tvivl om, at det var et scoop. På den anden side har Arbejdermuseet allerede mange af Staunings møbler. Ville det give mening at samle flere ind? Det synes vi. Vi har en del af det store repræsentative møblement fra villaen på Valeursvej i Hellerup.

Møblementet fra sommerhuset vidner derimod om den private side af Stauning. Derfor hentede vi i efteråret møblerne - med undtagelse af hjørneskabet og en enkelt stol,

der var i meget dårlig stand - samt kobbertøjet og servicet, så vi nu har mulighed for at genskabe stuen i store træk. En lille overraskelse lurede, da vi flyttede møblerne.

Bag dem fandt vi store bunker af ”savsmuld”.

Tegn på et omfattende angreb af bobiller. Da møblerne blev afleveret til museets magasin i Tåstrup, måtte de derfor forsegles i byggeplast. Siden er de blevet sendt til frysning i Museum Vestsjællands store frysecontainer for at få stoppet skadedyrsangrebet. Nu er møblerne bevaret for eftertiden til vidnesbyrd om mennesket bag Danmarks store statsminister, Thorvald Stauning

Møblerne er forseglet og køres til frysning

Som medlem af Arbejdermuseets venner får du:

- Gratis adgang til museet
- 10 % rabat i museumsbutikken
- 10 % i cafe og Ølhalle ”1892”
- Invitationer til at deltage i særarrangementer konferencer og foredrag.
- Gratis adgang til arrangementer i selskabet for Arbejderhistorie
- Bladet ”Nyt om Arbejdermuseet” sendt til din adresse 3 gange om året

Medlemskab af Arbejdermuseets venner koster for enkeltpersoner 250,- kr. om året.

Arbejdermuseet
Rømersgade 22
1362 København K

Besøg kaffebaren og køb en kop dejlig kaffe med Richs, og et stykke kiksekage.

SOCIAL-DEMOKRATEN

DANMARKS BEDSTE OG MEST UDBREDETE BLAD

OPLAG: 40,000.

EXPEDITION:
RØMERSGÅDE

· 22 ·

REDAKTION:
BROLÆGGERSTRÆDE

· 11 ·

VIRK FOR DIT BLADS UDBREDELSE

AGITATION

UDKOMMEN ER:

SOCIALISTISKE
SKRIFTER

à 10 ØRE HEFTET

SOCIALISTISK
LITERATUR

RØMERSGÅDE

· 22 ·

Forbunds Kontor

Redaktør E. Wiinblad.

København.

Det graphiske Institut.

La Cabana

I ASRA ligger vi inde med en del dokumenter om konflikten på La Cabana i 80'erne. Arkivet har netop fået en ny arkivmedarbejder, som vil prøve at samle dem til en lille bog.

Restaurationsbranchen består i starten af 1980'erne af ca. 13.000 forretninger, hvoraf ca. 3000 har indgået overenskomst. Det er ikke mange. Tjenerforeningen i Herning ved godt, at det ikke er let af få arbejdsgiverne til at indgå en overenskomst. Men alligevel betragter de det som en rutinesag at forhandle overenskomst med natrestauranterne i området. Ingen har forventet, at det skal komme til at kræve års indsats. I starten af 1980'erne hedder ejeren af natrestaurationen La Cabana i Herning, Kai E. Nielsen. Han vil under ingen omstændigheder indgå overenskomst, hvori der indgår fuld arbejdstid for hans ansatte. Han har tilbudt at melde sig ind i DA, hvis den generelle overenskomst på området bliver ændret.

Så deltidsansættelser kan godkendes. Det vil fagbevægelsen ikke acceptere. Fagbevægelsen begynder i august 1983 derfor en samlet aktion mod restaurationen. Den 18. oktober træder Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund i sympatikonflikt. I november 1983 indledes der forhandlinger mellem La Cabanas ejer og Tjenerforbundet. Men forhand-

lingerne bryder sammen på grund af uenighed om nattillægget til de ansatte. Derpå fortsætter blokaden.

Nogle gange fører blokaden til voldsom ballade. Der kører faste busser fra København og andre større byer hver fredag med strejkeaktivister. Det medfører, at politiet også optrapper deres indsats.

“Politiet gik ofte længere, end man behøvede,” siger Bent Moos fra Hotel- og restaurationsbranchen til pressen. I stedet for to parter i sagen er der pludselig tre. I 1989, efter fem års faglig boykot, meddeler den nye ejer af restaurant La Cabana i Herning, at man vil indgå overenskomst med de ansatte. Tjenerforeningen og fagbevægelsen vinder slaget om La Cabana.

Efterlysning

I ASRA søger vi efter billeder, personlige oplevelser, eller andet fra konflikten på La Cabana. Ligger du inde med noget, eller kender nogen der kan fortælle, hører vi gerne fra dig.

Som sagt har vi mange billeder og historier, men det kan være du har en vi ikke kender. Prøv at kigge i dine "gemmer" og vær med til at skrive historie!

til venstre:

TV påstod der var 400 demonstranter, der var mange flere.

til højre

Hvem turde gå med den!

MIDTJYSK
ARBEJDERHISTORIEFESTIVAL 2024
RANDERS

Foredrag, debat, sang og musik om arbejderbevægelsens historie og kultur

LØRDAG DEN 1. JUNI KL. 9.30-17.00
FRITIDSCENTRET, VESTERGADE 15, 8900 RANDERS

Faglige Seniorer

FH FAGBEVÆGELSENS
HOVEDORGANISATION

Aktuel debat kl.10.30 til 12.00

Kunstig intelligens, Ny teknologi og Arbejdstid

Udviklingen giver øget økonomiske råderum, så kan man vel sænke den ugentlige arbejdstid.

Den ugentlige arbejdstid for lønmodtagere er et varmt politisk emne. Argumenter og synspunkter flyver gennem luften, ikke mindst hos socialdemokraterne. S-minister Kaare Dybvad har som en del af dette skrevet bogen "Arbejdets land"

Arbejderbevægelsen har traditionelt kæmpet for bedre rammer, herunder reduceret ugentlig arbejdstid og årligt (ferie) I en paneldebat sættes fokus på disse spørgsmål.

Deltagerne Sofie Holme Andersen Arbejdernes Erhvervsråd - Jens Joel MF og en repræsentant fra Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Ordstyrer Karl Schmidt

Kom og giv dit bidrag til denne vigtige debat -så det bliver os, der styrer forandringen, og ikke den der styrer os

ARBEJDERNES SANGE OG DERES HISTORIE

Ved Bertel Nygaard,
professor og musiker,
Aarhus Universitet,

Kl. 16.00 - 17.00

ASRA er med i denne spændende Arbejderhistoriefestival 2024 i Randers:

Foredrag, debat, sang og musik om arbejderbevægelsens historie og kultur.

I løbet af dagen vil der være foredrag man kan vælge sig til.

På internettet kan du se programmet, og titlerne på foredragene. Man behøver ikke at tilmelde sig i forvejen

www.arbejderhistoriefestival.dk

Arrangementet starter kl. 9.30. Mellem kl. 12 - 13 er der frokostpause, med mulighed for at nyde pølsevognens fristelser til proletariske priser, også med vegetariske pølser.

Arrangementet slutter kl. 17.00

Arrangementet har modtaget støtte fra Kulturministeriet

Adresseliste efter generalforsamlingen

- Formand. Villy Sørensen - Boghvedevej 10 - 7490 Aulum
Tlf. 40 53 31 76 Mail. villy@jacob-s.net
- Bestyrelsesm. Marianne H Christensen - Haslevgade 5- 7400 Herning
Tlf. 29 99 04 78
- Kasserer. Inge Marie Jensen - Stabyvej 39, Staby - 6990 Ulfborg
Tlf. 23 83 45 77
- Bestyrelsesm. Annett V. Gejl - Kirkesvinget 29 - 7400 Herning
Tlf. 23 84 84 31
- Bestyrelsesm. John Madsen - Lykkesvej 55 - 7400 Herning
Tlf. 40 74 56 61
- Bestyrelsesm. Niels K Hedegaard - Krogen 5, Lind - 7400 Herning
Tlf. 97 12 48 32 - Mobil. 41 10 48 32 (Husrådsmedlem)
- Bestyrelsesm. Jørgen Markmøller - Gl. Skolevej 58 - 7400 Herning
Tlf. 97 12 01 21 - Mobil. 24 75 29 75 (Webmaster)
- Redaktør. Leo Skaaning - Straussvej 4 - 7400 Herning
ASRA NYT Tlf. 41 57 22 28 Mail: leo.skaaning@gmail.com

1. Maj plakat 2024